

TOIMINTAKERTOMUS 2016

Sisälllys

1. Alkusanat	2
2. Socom pähkinänkuoressa	4
3. Asiakaslähtöisiä palveluja, osallisuutta ja asiakkaiden oikeuksia vahvistamassa	6
3.1 PRO SOS – Uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa	6
3.2 Yes We Can – hanke	7
3.3 Vertaisryhmätoimintaa perintökaaren varoin	9
3.4 Sosiaali- ja potilasasiamiestoiminta	9
4. Kumppanuusmalleja kehittämässä	11
4.1 Työtä nuorille ja hyvinvointia ikääntyneille kulttuurista	11
4.2 Kulttuuripolku senioreille	12
4.3 Järjestöjen palvelut osaksi hyvinvoinnin ekosysteemiä – työtä ja osallisuutta nuorille (Jobi-hanke)	13
4.4 Maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden edistäminen – Masto-hanke	16
4.5 Henkilökohtaisen avun keskus Henkka	18
4.6 Lastensuojelun edunvalvonnan koordinaatio	20
5. Tiedonhallintaa ja osallisuutta tietoyhteiskunnasta	21
5.1 Kansa-koulu-hanke – Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano	21
5.2 Osalliseksi tietoyhteiskunnasta –hanke Osku	24
6. Etelä-Karjalan kotouttamisohjelman päivitys	25
7. Perhehoito maaseudun mahdollisuutena – esiselvitys	26
8. Oppilaitosyhteistyö	28
9. Henkilöstö	29
10. Hallinto ja talous	31
11. Julkaisut	32

1. Alkusanat

Vuosi 2016 oli Socomin 15. toimintavuosi. Valtakunnallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristöä leimasivat sote – ja maakuntauudistuksiin liittyvän lainsäädännön valmistelu ja hallituksen kärkihankkeiden käynnistyminen.

Maakunnissa tehtiin sote- ja maakuntauudistukseen tähtäävää esivalmistelua laajalla rintamalla, jotta valmius uuden maakunnan ensimmäisen varsinaisen toimintakauden käynnistämiseen 1.1.2019 alkaen olisi olemassa. Kärkihankkeiden osalta valmisteltiin hankehakemuksia valtionavustushakuihin. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman valtionavustusten haku avautui syyskuun alussa ja avustusta saattoi hakea neljään kehittämiskokonaisuuteen. Näitä olivat: lapsen oikeuksiin ja tietoon perustuvan toimintakulttuurin edistäminen, matalan kynnyksen palveluiden kehittäminen ja siinä perhekeskustoimintamalli sekä varhaiskasvatus, koulu ja oppilaitos lapsen ja nuoren hyvinvoinnin tukena sekä neljäntenä erityis- ja vaativimman tason palveluiden kehittäminen. Socom oli mukana Kymenlaakson valmisteluryhmässä hankevalmistelua koordinoivassa roolissa ja Etelä-Karjalassa valmisteluryhmän jäsenenä.

Toinen Socomin koordinoima kärkihankevalmistelu oli marras-joulukuulla ”Osatyökykyisille tie työelämään (OTE)” – kärkihankkeen valtionavustushaun ”Mallit työllisyyteen ja osallisuuteen” – projektiin valmisteltu Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson yhteinen hanke. Hankkeessa tavoitellaan muutosta osatyökykyisten asemaan työmarkkinoilla siten, että he työllistyvät nykyistä paremmin. Keskeisinä keinoina ovat asiakaslähtöinen yhteistyö ja palveluohjaus eri toimijoiden välillä, jotta osatyökykyinen henkilö saa työllistymiseensä oikeaan aikaan oikeanlaista tukea.

Sosiaalialan osaamiskeskuksilla oli vuonna 2016 käynnissä kaksi yhteistyössä toteutettavaa hanketta. Socomin hallinnoima valtakunnallinen Kansa-koulu-hanke on sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanohanke, joka tukee sosiaalialan organisaatioiden valmiutta liittyä valtakunnalliseen sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon. Hanke edistää määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönottoa ja kansallisten luokitusten ja asiakirjarakenteiden toimeenpanoa asiakastietojärjestelmiin.

Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskuksen SONetBOTNIAn hallinnoima ProSos – Uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa – hanke pääsi käynnistymään vuoden viimeisinä kuukausina. Tässä hankkeessa Socomin osakokonaisuuden tavoitteena on tiivistää monialaisen yhteistyön käytäntöjä palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakkassuunnitelmien laatimisessa. Lisäksi tavoitellaan sosiaalityön menetelmällistä uudistamista asiakkaita osallistavien ja heidän elämänhallintaansa tukevien menetelmien suuntaan.

Omalla toiminta-alueellamme palvelutuotanto sosiaali- ja potilasasiamiestoiminnan, lastensuojelun edunvalvonnan ja henkilökohtaisen avun keskuksen Henkan osalta jatkuu entisellä pohjalla, mutta palveluita koko ajan kehittään. Myös alueellisia kehittämishankkeita oli käynnissä kymmenkunta. Näiden toteuttamisessa yhteistyö muiden alueen toimijoiden kanssa on ollut onnistumisen edellytys.

Lämmin kiitos kaikille yhteistyökumppaneille kuluneesta vuodesta! Kiitos myös Socomin hallitukselle hyvästä, tuloksellisesta ja rakentavasta hallitustyöskentelystä 2016!

2. Socom pähkinäkuoressa

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Socomin toiminta v. 2016 pohjautui laissa sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1230/2001) määriteltyihin tehtäviin, kansallisiin sosiaalipoliittisiin linjauksiin sekä Socomin strategiaan 2016 – 2018.

Lain mukaan osaamiskeskusten tehtävänä on turvata toimialueellaan:

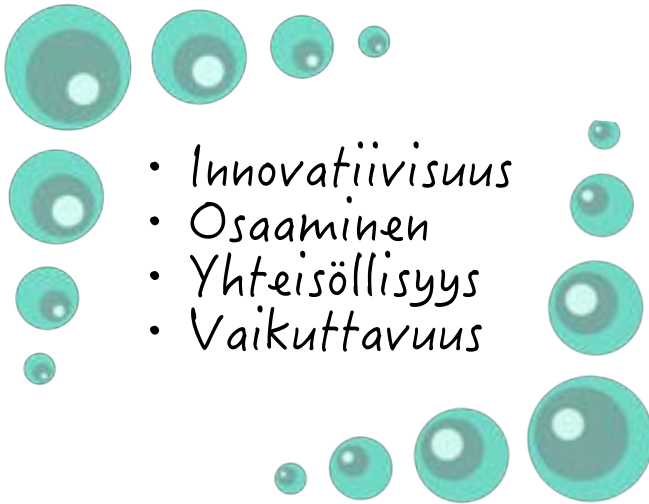
- sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittyminen ja välittyminen
- peruspalvelujen kehittyminen sekä erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittyminen ja välittyminen
- sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys, sekä
- sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteutuminen
- muiden osaamiskeskustoiminnan tavoitteita palvelevien tehtävien toteutuminen.

Lisäksi osaamiskeskuksen tehtäviin on lisätty momentti (28.12.2012/915), jonka mukaan sosiaalialan osaamiskeskukset osallistuvat lasten päivähoidon ja varhaiskasvatuksen kehittämiseen, kun toiminnassa on kyse lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämisestä tai palvelujen kehittämisestä.

Toiminta-ajatus ja visio

Socom on sosiaalialan asiantuntijuuden keskittymä, joka muodostaa kehittämis- ja yhteistyöverkoston Kaakkois-Suomen kuntien, kuntayhtymien sekä alan koulutus- ja tutkimusyksiköiden, kolmannen sektorin ja alan yrittäjien kanssa. Tarkoituksena on kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaslähtöisen integraation sekä sosiaalialan asiantuntijuuden vahvistaminen. Socomin visiona on olla Kaakkois-Suomen sosiaalisen hyvinvoinnin, innovatiivisen osaamisen ja kumppanuuden keskeinen kehittäjä sekä vahva alueellinen hyvinvointipoliittinen asiantuntija ja toimija kestävän kehityksen periaattein.

Toimintaa ohjaavat arvot

Toiminnan strategiset painopisteet:

1. Asiakas- ja kansalaislähtöisten palvelujen ja toimintamallien kehittäminen
2. Sote-uudistus ja alueelliset rakenteet
3. Uudistuvan lainsäädännön tuomiin koulutus-, kehittämis- ja palvelutarpeisiin vastaaminen yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa
4. Kumppanuusmallien kehittäminen ja kumppanuuksien edistäminen
5. Tiedonhallinta, tietoteknologian hyödyntäminen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiskehittäminen sujuvien prosessien ja tiedon kulun vahvistamiseksi
6. Tutkimuksen ja käytännön vuorovaikutuksen sekä vaikuttavuuden arvioinnin vahvistaminen

3. Asiakaslähtöisiä palveluja, osallisuutta ja asiakkaiden oikeuksia vahvistamassa

3.1 PRO SOS – Uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa

1.8.2016 –31.12.2018

PRO SOS – hanke on valtakunnallinen osaamiskeskusverkoston toteuttama hanke, jossa on mukana seitsemän sosiaalialan osaamiskeskusta, 95 kuntaa, Kuntaliitto, Jyväskylän Yliopisto ja Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Hanketta rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto, Sosiaali- ja terveysministeriö, Kuntaliitto, Seinäjoen ammattikorkeakoulu sekä mukana olevat kunnat. Hanketta johtaa Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA. Hallinnoijana toimii Seinäjoen Ammattikorkeakoulu. Kaakkois-Suomen osahankkeessa on mukana Hamina, Kotka, Kouvola ja Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystyöpiiri.

Valtakunnallisen hankkeen tavoitteena on vahvistaa sosiaalityötä parhailtaan tapahtuvassa sote- ja maakuntaudistuksessa. Nykyinen yhteiskunnallinen muutostilanne vaatii sosiaalityöltä aktiivisempaa roolia toimia sosiaalisen kehityksen hyväksi ja radikaalisti erilaisia, uudenlaisia toimintatapoja, jotka korostavat ihmisten osallisuutta palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa. Vaikuttavaa sosiaalityötä tehdään siten, että asiakas on aktiivisena kansalaisena pohtimassa omaa tilannettaan, siihen vaikuttavia tekijöitä ja hänelle annetaan aito mahdollisuus sijoittaa voimavarojaan oman tulevaisuuden suunnitteluun. Hankkeen toimintatapana on yhteiskehittäminen, jonka ytimessä ovat kokeilut, jotka suunnitellaan yhdessä asiakastyöstä lähtevien tarpeiden pohjalta yhdessä asiakkaiden ja ammattilaisten yhteistyönä.

Kuluneen vuoden aikana yhteistä tahtotilaa muutoksen toteuttamiseen kuulosteltiin Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson alueella järjestetyissä Kick off tilaisuuksissa 15 ja 17.11. Loppuvuodesta ehdittiin tavata Etelä-Karjalan alueella aikuissosiaalityön toimijoita ja suunnitella Monialaisen yhteistyön vahvistaminen palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakkassuunnitelmien laatimisessa –työpaketin toteutusta Arvoverkotyömenetelmällä toteutettavaksi. Hankkeen toisessa työpaketissa kehitetään ja uudistetaan aikuissosiaalityön menetelmiä siten, että ne ovat asiakkaita osallistavia ja elämänhallintaa tukevia. Hankkeen kolmas työpaketti vahvistaa vuoropuhelua ja tiedonkulkua niiden toimijoiden välillä, jotka työskentelevät hankkeen kohderyhmän kanssa. Hankkeen kohderyhmää ovat alle 30-vuotiaat heikoimmassa asemassa olevat tulottomat toimeentulotuen varassa elävät nuoret aikuiset Kotkan, Haminan ja Eksoten alueella. Kouvolan kohderyhmää on yli 54-vuotiaat heikoimmassa työmarkkina-asemassa ja syrjäytymisvaarassa olevat sosiaalityön asiakkaat.

3.2 Yes We Can –hanke

1.2.2016 – 31.12.2017

Hanke käynnistyi helmikuussa 2016. Se toimii Etelä-Karjalan alueella ja sitä toteuttavat Socomin lisäksi Laptuote-säätiö ja Saimaan ammattikorkeakoulu sekä yhteistyökumppanina Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri. Hanketta rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto. Hankkeen tarkoituksena on lisätä kehitysvammaisten henkilöiden mahdollisuuksia toimia aktiivisina kansalaisina, lisätä heidän työllistymismahdollisuuksiaan sekä monipuolistaa päivä- ja työtoiminnan sisältöjä asiakkaiden toiveisiin perustuen.

Vuoden 2016 kevät oli aktiivista tutustumisen ja konkreettisten kehittämistarpeiden kartoittamisen aikaa. Asiakkaiden ja henkilöstön kanssa käytiin keskustelua siitä, millaisia toimia hankkeen tulisi toteuttaa, jotta päivä- ja työtoiminta muuttuisi yhteiskunnallista osallisuutta tukevaksi. Syksyllä päästiin aloittamaan henkilöstön valmennusprosessi sekä asiakkaiden toivotut sisällöllisiin uudistuksiin tähtäävät pilotit. Yhteistyön avauksia on tehty kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminnan monipuolistamiseksi.

Uusia toiminnan sisältöjä, joita aloitetaan hankkeen aikana ovat:

- radio- ja sometoiminta (mediapajat)
- taidetoiminta (tanssi, musiikki, kuvataide)
- maatilatoiminta
- toimiminen avustavissa tehtävissä ja virkistystoiminnassa vanhusten palveluissa
- työhönvalmennus

Henkilöstön työhönvalmennusosaamista vahvistettiin vuoden aikana, konkreettisia työllistymisiä tapahtui ja työharjoittelupaikkoja löydettiin. Jatkossa palkkatyöhön työllistyminen on kehitysvammaisille vaihtoehto työtoiminnan rinnalla ja sitä tuetaan työhönvalmennuksen avulla. Työhön tutustuminen (työn varjostus, Job Shadowing) on otettu toimintakäytännöksi työtoimintaan. Sen kautta herätetään mielenkiintoa työllistymiseen ja autetaan selvittämään omia mielenkiinnonkohteita ja mahdollisuuksia. Lokakuussa 40 kehitysvammaista tutustui erilaisiin työtehtäviin liki 30 yritykässä Etelä-Karjalan alueella. Kehitysvammaisten työllistymismahdollisuuksia osuuskuntien kautta sekä osuuskunnan perustamismahdollisuuksia selvitetään myös hankkeen aikana. Lisäksi lisätään kehitysvammaisten hygieniapassiin ja työturvallisuuteen liittyvää osaamista.

3.3 Vertaisryhmätoimintaa ja taidetta perintökaaren varoin

Valtion perintökaaren rahasto on Lappeenrannassa kohdennettu ikäihmisten ja vammaisten ihmisten itsenäisen elämän tukemiseen. Rahastosta myönnetään varoja vuosittain. Vuonna 2016 Socom haki rahoitusta vammaisten ihmisten taiteen saavutettavuuden parantamiseen sekä henkilökohtaisen avun vertaisryhmän perustamiseen.

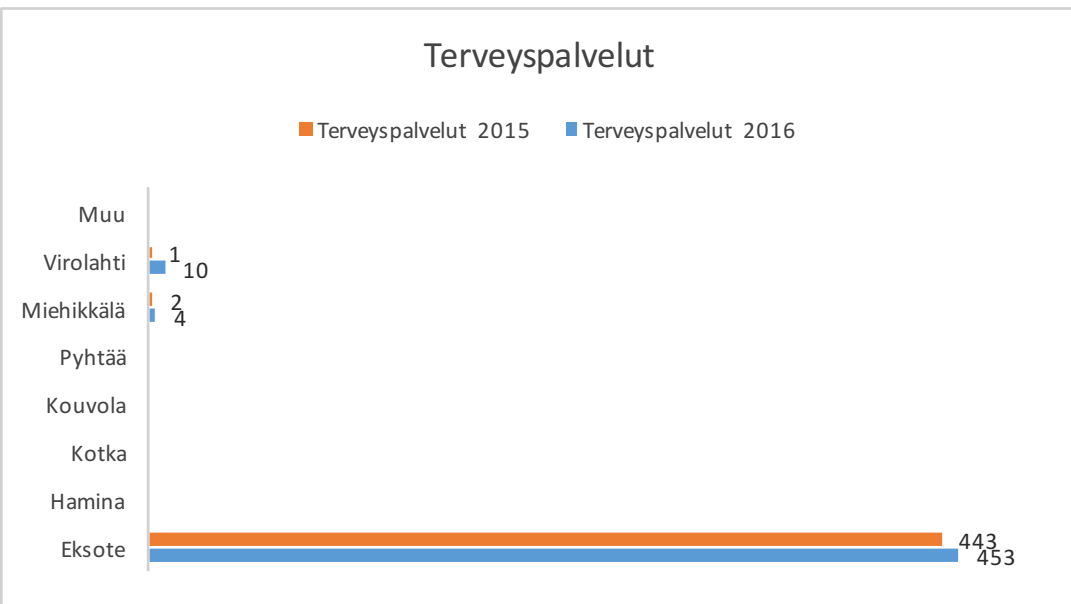
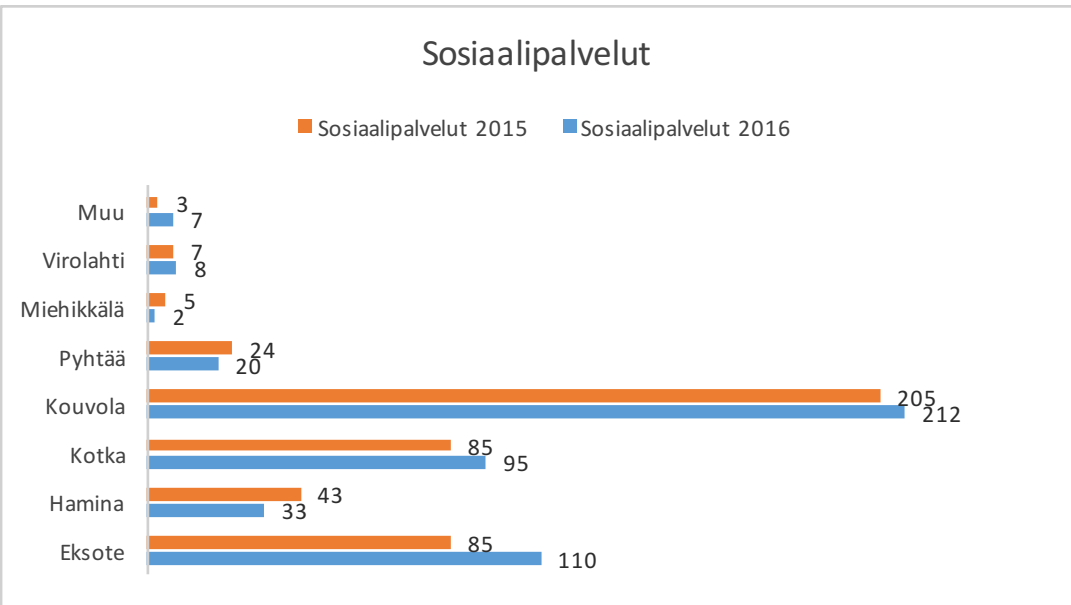
Tämä oli ensimmäinen kerta, kun rahoitusta haettiin taiteeseen. Rahoitusta saatiin 20 000€. Sillä tarjottiin tanssia ja kuvataidetta kehitysvammaisille ryhmätoimintana ja vaikeasti vammaisille kotiin vietynä. Tanssia tarjottiin yhteistyössä tanssistudio TwoStepin kanssa ja taidetta kuvataiteilija Lulu Jokisen vetämänä.

3.4 Sosiaali- ja potilasasiamiestoiminta

Socom tuotti sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) mukaisia sosiaaliasiamiespalveluja Kymenlaakson kunnille sekä Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirille (Eksote). Lisäksi Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirille sekä Kaakon kaksikon kunnille, Virolahdelle ja Miehikkälälle, tuotettiin potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) mukaisia potilasasiamiespalveluja. Socom tuotti potilasasiamiespalveluja myös yksityisille, terveydenhuollon palveluja tuottaville yrityksille Etelä-Karjalan alueella. Vuoden 2016 alusta Imatran kaupunki liittyi osaksi Eksotea myös perusterveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden osalta. Tämä tarkoitti asukaspohjan laajenemista myös sosiaali- ja potilasasiamiestoiminnassa Etelä-Karjalassa.

Kymenlaakson sosiaaliasiamiehellä oli vuoden 2016 aikana yhteensä 377 asiatapahtumaa jakautuen kunnittain alla olevan taulukon mukaisesti. Etelä-Karjalassa sosiaali- ja potilasasiamiiehellä puolestaan asiatapahtumien kokonaismäärä oli 563. Näistä terveyspalveluja koskevia asiatapahtumia oli 453 ja perhe- ja sosiaalipalveluita koskevia 110 kappaletta (Taulukko 1).

Taulukko 1 Asiatapahtumien määrä v. 2015 - 2016

Kymenlaakson sekä Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukset antavat vuosittain maaliskuun loppuun mennessä selvityksensä kunnanhallituksille ja lautakunnille. Selvityksissä kuvataan toimintavuoden aikana asiakkaiden yhteydenotoissa esiin tuomia ongelmia sekä sosiaalihuollon asiakkaiden oikeuksien kehitystä kunnassa. Selvitykset ovat luettavissa Socomin internetsivuilla osoitteessa www.socom.fi/sosiaali_japotilasasmies.

4. Kumppanuusmalleja kehittämässä

4.1 Työtä nuorille ja hyvinvointia ikääntyneille

1.1.2016–31.5.2017

- Hankkeessa oli toiminnan vuosi. Keväällä 2016 jatkettiin piloteissa taide- ja kulttuuritoimintaa. Tavoitteena oli saada toiminta integroitua osaksi ikäihmisten palveluja. Tavoitteessa onnistuttiin hyvin. Jokaisessa pilottikohteessa jäi jotain taiteesta elämään. Eksotella Armilan kuntoutuskeskuksessa kuntoutujiin viikko-ohjelmaan on kuulunut taide syyskuusta alkaen. Omaishoidossa Taideklubitoiminta on käynnistynyt asiakasmaksulla Imatralla ja tavoitteena on saada kevään 2017 aikana toiminta käyntiin Lappeenrannassa. Kouvolan varhaisissa palveluissa saatiin käyntiin kulttuuriveturimalli, jota 2017 aikana jatkokehitetään. Kaupungin eri alueille tavoitellaan vapaaehtoista kulttuuriveturia, joka mahdollistaa myös rahoituksen saamisen esim. Taiteilijoiden palkkaamiseen. Kouvolan omaishoidossa rakennettiin malli seniorimuskarille, joka käynnistyy alkuvuodesta 2017. Palvelutaloissa kehitetään edelleen taiteen käyttöä ja mietitään millaisilla malleilla ja rahoituksella taide mahdollistuu siellä suunnitelmallisena ja jatkuvana.
- Hyvinvointimittaukset osoittivat taiteen ja kulttuurin vaikuttavan erityisesti sosiaaliseen ja psyykkiseen hyvinvointiin
- Erityisen merkittävänä on pidettävät sitä, että omaishoitajat alkoivat käyttää enemmän lakisääteisiä vapaapäiviään
- Liiketoimintamallia rakennettiin ja havaittiin tarve selkeille hankintamalleille ikäihmisten palveluihin sekä tuotteistamiskoulutuksen tarve taiteilijoille
- Kustannusvaikutusten mittaaminen osoittautui haasteelliseksi. Selkeää vaikutusta ei pystytty havaitsemaan
- Saimaan AMK ja Kyamk tekivät yhdessä opintojakson tuotteistamisesta luovien alojen opiskelijoille.

4.2 Kulttuuripolku senioreille

1.9.2016–31.12.2017

OKM:n kulttuurin kärkihankkeesta, Taiteen % periaatteen laajentaminen yhdessä sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa, rahoituksen saanut hanke, kehittää mallia, miten kotona asuville ikäihmisille saataisiin tarjottua taidetta päivätoiminnassa. Ikäihmisiä pyritään integroimaan koululaisten kulttuuripolulle ja mahdollistamaan ylisukupolvisia kohtaamisia.

Toinen hankkeen merkittävä tavoite ja toimenpide on selvittää taiteen ja taiteilijan paikkaa sosiaali- ja terveyspalveluissa, tuoda esille mahdollisia koulutustarpeita, jotta taide saadaan pysyvästi integroitua osaksi sosiaali- ja terveyspalveluja.

4.3 Järjestöjen palvelut osaksi hyvinvoinnin ekosysteemiä – työtä ja osallisuutta nuorille (Jobi-hanke)

1.1.2015–31.7.2017 (haetaan jatkoaikaa 31.9.2017 saakka)

Hankkeessa on tavoitteiden mukaisesti edistetty nuorten osallisuutta, kansalaistoimijuutta ja työllistymismahdollisuuksia järjestöihin sekä innostettu nuoria vapaaehtoistyöhön erilaisin tavoin. Lisäksi hankkeessa on laajennettu Saimaan ammattikorkeakoulun oppimisympäristöjä järjestökenttään, etsitty Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiriin (Eksote) kanssa uusia nuoria kiinnostavia vapaaehtoistoiminnan tapoja ja rakennettu Kouvolan alueella erilaisia polkuja järjestöjen ja nuorten kohtaamiseen. Hankkeen hallinnoijana toimii Socom ja osatoteuttajana Saimaan ammattikorkeakoulu Oy (Saimia). Kumppanina hankkeen toteutuksessa ovat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri Eksote ja Kouvolan kaupunki. Hankkeen kohderyhmään kuuluvat alle 30-vuotiaat ja heikossa työmarkkina-asemassa olevat nuoret sekä järjestöjen avainhenkilöt.

Vuoden 2016 aikana tavoitteiden saavuttamiseksi tehtiin seuraavia toimenpiteitä:

Yhdistysten työnantajisuuden ja vapaaehtoistoiminnan kehittämisen tueksi järjestettiin oikeuskäytäntö ja lainsäädäntökoulutukset 20.1. Kouvolassa ja 27.1. Lappeenrannassa. Koulutuksen pohjalta julkaistiin Yhdistysten varainhankinta ja lainsäädäntö -opas.

Saimaan ammattiopisto Sampon kanssa järjestettiin vammaistyön osaamisalan opiskelijoiden toteuttamana Eksoten kolmessa kehitysvammaisten asumispalveluyksikössä kaveritoimintaa. Lappeenrannan Kehitysvammaisten Tuki ry oli mukana toiminnassa opiskelijoiden tukijana. Kaveritoiminnasta tehtiin video kuvaamaan toimintaa ja mm. helpottamaan vapaaehtoistojen rekrytointia. Kaveritoimintaa arvioitiin toiminnassa mukana olleiden tahojen kanssa arvooverkkotyöpajoissa ja tulosten perusteella koottiin toimenpide-esitys toimijoille kaveritoiminnan vakiinnuttamiseksi.

Rautjärven ja Savitaipaleen hyvinvointiasemille etsittiin toimintatapoja, kuinka voidaan lisätä hyvinvointiasemalla tapahtuvaa vapaaehtoistoimintaa kaikille kuntalaisille, miten alueen nuoret saataisiin mukaan toimintaan ja yhteistyötä viriteltyä järjestöjen ja hyvinvointiaseman välillä. Savitaipaleella selvitettiin eri toimijoiden näkökulmat ja toiveet yhteistyöstä opinnäytetyössä *Nuorten osallisuuden vahvistaminen nuorten, järjestöjen ja hyvinvointiaseman yhteistyötä kehittämällä*. Riitta, Jormakka & Taina, Räsänen. Opinnäytetyö Yamk, Saimaan ammattikorkeakoulu, 2016. Selvityksen pohjalta järjestettiin järjestötapahtuma ja viriteltiin yhteistyötä.

Kouvolassa järjestettiin nuorten ja järjestöjen kohtaamisia ja esiteltiin nuorille järjestötoimintaa vapaaehtoistoiminnan ja työllistymisen näkökulmasta. Järjestöille ja pienyrityksille esiteltiin 14.3. ja 13.9. Jobi-illoissa työllistämisen tukitoimia, joita Kouvolan alueella on tarjolla nuorten palkkaamiseen. Tilaisuudet järjestettiin yhteistyössä Duunista toimeen – hankkeen, Kouvolan kaupungin yrityskoordinaattoreiden, TE-palvelujen ja Kouvolan seudun ammattiopiston kanssa. Lisäksi käynnistettiin yhdistysten ja Kouvolan seudun ammattiopiston yhteistyömallin kehittäminen

Yhdistysinfo.fi – järjestöverkkopalvelua kehitettiin Ksaon ja Saimian opiskelijoiden kehittämis ehdotusten pohjalta. Sosionomiopiskelijat jalkautuivat alueen yhdistyksiin esittelemään yhdistysinfon mahdollisuuksia ja opastivat yhdistyksiä sisällöntuotannossa. Lisäksi käynnistettiin keskustelu Etelä-Karjalan liiton kanssa, kuinka voitaisiin tiivistää yhteistyötä siinä, että Yhdistysinfo.fi – sivusto otettaisiin käyttöön kaikissa Etelä-Karjalan kunnissa järjestötiedon portaalina. Etelä-Karjalan alueella koottiin myös toimijoita verkostotapaamiseen 24.11. seurakunnista, yhdistyksistä ja kunnista, jotka työssään kouluttavat, koordinoivat tai jollakin tavalla kohtaavat vapaaehtoistyöntekijöitä ja käynnistettiin pohdinta vapaaehtoistoiminnan koordinoinnin mallista.

Saimaan ammattikorkeakoulu toteutti oppilaitoskyselyn Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen ja ammattioppilaitosten koulutusaloille, jossa selvitettiin koulutusalojen kokemuksia ja näkemyksiä järjestöyhteistyöstä, sekä järjestötietouden näkymistä opetussuunitelmissa.

Yhteistyötä tiivistettiin järjestämällä järjestöyhteistyöpäivä Saimaan ammattikorkeakoululla 24.8., jossa yhdistyksille kerrottiin Jobi-hankkeesta, opiskelijoiden tarjoamista mahdollisuuksista järjestöille sekä järjestöjen esittämiä tarjouksia opiskelijoille (projekti- ja harjoittelupaikkatori). Yhdistysten avainhenkilöille järjestettiin koulutusta opiskelijan ohjauksesta 14.9 ohjaustyöpajassa Saimaan ammattikorkeakoululla. Oppimisympäristöjä laajennettiin niin, että opiskelijoille mahdollistettiin opintojen suorittaminen järjestöjä hyödyntäen opetussuunnitelman mukaisissa opinnoissa. Vuoden aikana mukana oli yli 250 opiskelijaa, jotka osallistuivat sadan eri yhdistyksen toimintaan osana opintojaan. Opiskelijapalautteen vastausten perusteella opiskelijoiden järjestämään toimintaan osallistui noin 600 Jobi-hankkeen kohderyhmään kuuluvaa 16–30-vuotiasta nuorta. Lisäksi teoriaosaamista järjestö- ja vapaaehtoistyöstä sisällytettiin sosionomien opetussuunnitelmaan ja mahdollistettiin terveydenhoitajille ammatillisen harjoittelun toteutuminen projektinomaisesti, jolloin järjestöt pystyvät hyödyntämään opiskelijoita paremmin.

Hyviä käytäntöjä ja tuloksia levitettiin mm. hankkeen loppuseminaarissa 1.12. Saimaan ammattikorkeakoululla. Seminaariin osallistui paikan päälle 71 kuulijaa, lisäksi seminaaria pääsi seuraamaan etäyhteyden päästä. Videotallenne seminaarin esityksistä on katsottavissa Jobi-hankkeen blogissa <http://jobihanke.blogspot.fi/>

4.4 Maahanmuuttajien työllisyyden ja osallisuuden edistäminen – Masto-hanke

1.1.2016–31.12.2017

Hankkeen tavoitteena on helpottaa maahanmuuttajanaisten työmarkkinoille pääsyä valmentamalla heitä suomalaisiin toimintatapoihin ja yrittäjyyteen sekä vahvistaa voimaantumista ja osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentumista.

Masto-hanke etsii keinoja tunnistaa maahanmuuttajanaisten osaaminen, jotta sitä voidaan mahdollisimman hyvin täydentää ja hyödyntää suomalaisessa työelämässä. Lisäksi kehitetään maahanmuuttajanaisten tehokkaampia palveluprosesseja ja vahvistetaan eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

Toiminta käynnistyi keväällä ensimmäisten unelmapajojen muodossa Kotkan – Haminan seudulla. Unelmapajoja toteutettiin Kymenlaaksossa kaikkiaan kahdeksan ja niihin osallistui 70 henkilöä, joista 68 oli naisia. Eri kansallisuuksia osallistujissa on ollut 22. Koulutetuimmille naisille suunnatut osaajapajat pilotoitiin loppuvuodesta Lappeenrannassa. Ne on kohdennettu jo pidemmällä kotoutumisessa oleville koulutetuille naisille ja toteutettu kolmelle ryhmälle loppuvuoden aikana.

Pajoilla alkanutta osaamiskartoitusta syvennetään henkilökohtaisissa tapaamisissa ja osaamisfoorumeissa. Neljä naista on jatkanut hankkeen yrittäjävalmennuksessa ja yksi yritys on jo perustettu ja kolme yritystä on perusteilla.

Osaamista syvemmin kartoittaviin osaamisfoorumeihin osallistui 35 henkilöä, joista 22 oli naisia. Osaamisfoorumeissa on mm. tehty videoituja työnhakijaesittelyitä. Ensi vuoden aikana järjestetään myös Osaajatoreja, joissa maahanmuuttajaosaajat voivat kohdata potentiaalisia työnantajia ja järjestötoimijoita.

Maahanmuuttajien kulttuuripaketti valmistui loppuvuodesta. Kulttuuripaketti antaa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, työelämästä, tavoista ja käytännöistä ja sen tavoitteena on helpottaa maahanmuuttajataustaisten naisten työelämään pääsyä valmentamalla heitä suomalaisiin toimintatapoihin. Keväällä 2017 kulttuuripaketti toteutetaan Imatralla, Kouvolassa ja Kotkassa.

Syksyn aikana kartoitettiin Webropol-kyselyllä maahanmuuttajien kanssa toimivien tahojen yhteistyöverkosta ja yhteistyön toimivuutta, toimijoiden kokemusta yhteistyöstä saamastaan hyödystä ja omasta panoksesta yhteistyöhön sekä kehitettäviä asioita yhteistyössä. Kysely lähti noin 70:lle henkilölle tai toimijataholle Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa. Vastauksia saatiin 25 taholta.

Kyselyn pohjalta järjestettiin loka–marraskuussa kolme arvoverkko-työpajaa: yksi Etelä-Karjalassa ja kaksi Kymenlaaksossa. Pajoissa käytiin läpi kyselyn pohjalta koottuja yhteistyökarttoja (arvoverkko) ja yhdessä etsittiin ratkaisuja haasteisiin, joita kyselyssä nousi esille. Tavoitteena on luoda paremmat ja laadukkaammat palveluprosessit maahanmuuttajille. Työskentelyä jatketaan toisena toimintavuonna tunnistuen konkreettisia kehittämiskohteita ja sopien niiden toteutuksesta.

Arvoverkko-työpaja Kotkassa marraskuussa 2016

Unelmapaja-työskentelyä Kouvolassa

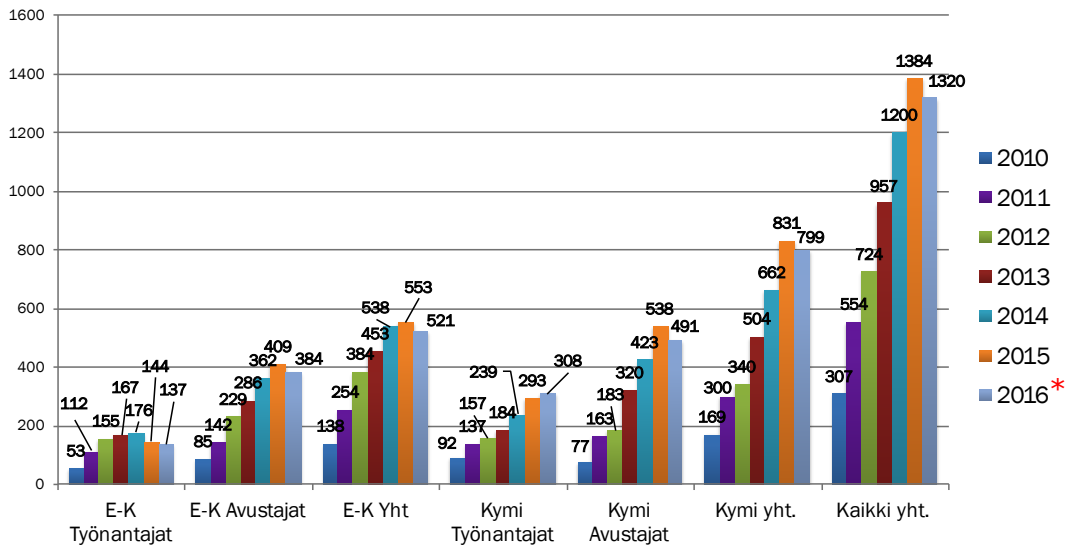

4.5 Henkilökohtaisen avun keskus Henkka

Henkilökohtaisen avun keskus Henkan toiminta jatkui vuoden 2016 aikana edelleen vilkkaana. Vuoden vaihteessa Henkan rekisterissä oli 1226 henkilöä, näistä työnantajia oli 448 ja avustajia 778.

Kaikki asiakkaat

*Huom. Avustajat voivat ilmoittaa useamman työskentelypaikkakunnan, esimerkiksi avustajan asuinkunta on Kotka mutta työskentelypaikkakuntina Kotka, Hamina, Pyhtää

Keskuksessa työskentelee kaksi henkilökohtaisen avun koordinaattoria, toinen Etelä-Karjalassa ja toinen Kymenlaaksossa. Yhteistyössä ovat mukana kaikki Kaakkois-Suomen kunnat lukuun ottamatta Iittiä.

Henkan tuottamaan palveluun sisältyi:

- Vaikeavammaisten henkilöiden tukeminen avustajien rekrytoinnissa
- Avustajien sijaisvälityksen organisoiminen
- Alueellisen avustaja- ja työnantajarekisterin kokoaminen ja ylläpito
- Uusien työnantajina toimivien vaikeavammaisten henkilöiden neuvonta ja ohjaus työnantajana
- Työnantajien hallinnollisten tukipalveluiden koordinointi
- Henkilökohtaisten avustajien työsuhteeseen ja avustajien tehtäviin liittyvä neuvonta

- Ajankohtaisen tiedon välittäminen avustajille ja työnantajille henkilökohtaisesta avusta
- Ajankohtaisen tiedotusmateriaalin lähettäminen vammaispalveluille
- Alueellisten henkilökohtaista apua koskevien tilaisuuksien järjestäminen.

Henkilökohtaisten avustajien palkkahallinnon kilpailutus toteutettiin vuoden 2015 aikana. Uudeksi tilitoimistoksi valittiin HR Hoiva Oy, joka on hoitanut avustajien palkanlaskennan 1.1.2016 alkaen.

Henkilökohtaisen avun työnantajille ja avustajille lähetetään Henkan tiedote työsuhteeseen liittyvistä tärkeistä asioista ja muista ajankohtaisista asioista kahdesti vuodessa. Yhteistyötä kuntatoimijoiden kanssa on tiivistetty. Työkokouksia järjestettiin kuluneena vuonna kahdesti ja näitä tapaamisia tullaan edelleen jatkamaan.

Molemmissa maakunnissa järjestettiin päivänmittaiset henkilökohtaisen avun tapahtumat. Kotkassa järjestelyissä olivat mukana myös Kotkan kaupunki ja Pyhtään kunta (noin 110 osallistujaa), Lappeenrannassa Eksote, jossa tilaisuudessa oli myös noin 110 osallistujaa. Henkilökohtainen apu omannäköisen elämän tueksi –tilaisuus järjestettiin Kouvolassa yhteistyössä Kehitysvammaisten palvelusäätien, Valkealan opiston ja Kouvolan Vammaisjärjestäjien Yhdistyksen kanssa. Tilaisuuksien materiaali löytyy Henkan tietopankista sivulta <http://www.socom.fi/tietopankki/>

Avustajien itseohjautuvat vertaistapaamiset jatkuivat Kymenlaaksossa koko vuoden ajan, ja niitä pidettiin noin kerran kuukaudessa. Lappeenrannassa aloitettiin uudelleen sekä työnantajien että avustajien vertaistapaamiset. Aloitustapaaminen oli kesäkuussa ja varsinaiset vertaistapaamiset alkoivat syksyllä ja jatkuivat aina vuoden loppuun asti. Molempien ryhmien vertaistapaamiset jatkuvat myös vuoden 2017 aikana.

Yhteistyötä Julkisten ja hyvinvointialojen liiton JHL:n sekä Valkealan ja Jaakkiman kristillisten kansanopistojen kanssa jatkettiin. Henkka osallistui edelleen assistentti.infon henkilökohtaisen avun keskusten ja koulutusjaoston valtakunnalliseen yhteistyöhön.

Asiakaspalautekysely henkilökohtaisten avustajien työnantajille sekä kuntatoimijoille toteutettiin syys-lokakuussa 2016. Tulokset löytyvät Henkan tietopankista sivulta <http://www.socom.fi/tietopankki/>

Uusi verkkosovellus avustajainfo.fi henkilökohtaisen avun välittämiseen otettiin käyttöön

4.6. Lastensuojelun edunvalvonnan koordinaatio

Socom koordinoi lastensuojelun edunvalvojatoimintaa Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan alueella. Koordinaatio palvelua tarjottiin eri tahoille:

- kunnille: edunvalvojarapeen arviointi, konsultaatio, sosiaalityöntekijöiden avustus edunvalvojan hakemisessa, edunvalvojarahkisterin ylläpitäminen, jossa vuonna 2016 oli 28 Kaakoissuomalaista lastensuojelun edunvalvojaa. Yhteyslinkkinä toimiminen muihin edunvalvonnan prosessin toimijoihin, edunvalvojien välittäminen lastensuojeluprosesseihin. Lastensuojelun edunvalvonnan tarpeen arvioinnin ja tiedotuksen tueksi tarjottiin mahdollisuutta kuntakäynteihin. Tilaisuuksissa tiedotettiin lastensuojeluprosessin edunvalvonnan tarpeen arvioinnista, hakemisesta ja edunvalvojan työskentelystä.
- poliisille: lastensuojelun edunvalvonnan tarpeen arviointi, konsultointi, edunvalvojien välittäminen rikosprosesseihin, yhteyslinkki muihin edunvalvonnan prosessin toimijoihin
- käräjäoikeudelle ja maistraatille: yhteyslinkki muihin edunvalvonnan prosessin toimijoihin, lastensuojelun edunvalvonnan toimintatapojen tunnetuksi tekeminen ja käytäntöjen kehittäminen
- Kaakkois-Suomen lastensuojelun edunvalvojille: konsultaatio, yhteyslinkki muihin edunvalvonnan prosessin toimijoihin, toimeksiantojen välittäminen. Työnohjauksen järjestäminen kolme kertaa vuoden 2016 aikana, työnohjaajana toimi Marko Lamberg. Lisäksi edunvalvojien vertaistapaamisia järjestettiin neljä kerta (kaksi Kouvolassa ja kaksi Lappeenrannassa).

Keväällä järjestettiin Kymenlaakson ammattikorkeakoulun, Poliisiammattikorkeakoulun ja Socomin yhteistyönä edunvalvoajakoulutus (5 op) Kouvolassa.

5. Tiedonhallintaa ja osallisuutta

5.1 Kansa-koulu-hanke - Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano

1.8.2015 – 31.12.2017

Kansa-koulu-hanke on sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanohanke, joka tukee sosiaalialan organisaatioiden valmiutta liittyä valtakunnalliseen sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon. THL:n rahoittamassa hankkeessa ovat mukana kaikki sosiaalialan osaamiskeskukset. Hallinnoijana toimii Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy, Socom.

Hankkeen tavoitteena on, että

1. sosiaalipalveluja toteuttava henkilökunta on perehtynyt määrämutoisten sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen laatimisen käytäntöihin
2. sosiaalipalveluja tuottavissa organisaatioissa on asiantuntijoita, joilla on valmius perehdyttää henkilöstöä sosiaalihuollon tiedonhallinnan kansallisesti yhdenmukaisiin käytänteisiin
3. asiakasasiakirjojen tietosisällöt sekä niiden laatimisen ja käsittelyn käytännöt vastaavat sosiaalihuollon asiakasasiakirjalaisissa asetettuja vaatimuksia
4. sosiaalipalveluja tuottavissa organisaatioissa on valmius tuottaa asiakastietojärjestelmissä sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja, jotka ovat sisällöltään asiakasasiakirjalaisissa esitettyjen vaatimusten mukaisia
5. sosiaalihuollon palvelutehtävät ja sosiaalipalvelut sekä niihin sisältyvät palveluprosessit on kuvattu kansallisesti yhteensopivalla tavalla
6. sosiaalipalveluja tuottavissa organisaatioissa on valmius kehittää sosiaalihuollon tiedonhallintaa lainsäädännön ja sosiaalipalvelujen muutosten edellyttämällä tavalla.

Hanke järjesti yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja paikallisen sosiaalialan osaamiskeskuksen kanssa koulutuskierroksen sosiaalihuollon asiakasasiakirjalaisista ja sen toimeenpanoon liittyvistä kysymyksistä. Kierrokselle osallistui yhteensä 1 662 sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaista (Taulukko 2). Vuonna 2016 järjestettiin yhdeksän tilaisuutta.

Taulukko 2. Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanon aluekierroksen tilaisuudet, osallistujat ja arvio tilaisuudesta.

Osaamiskeskus	Aika	Paikka	Osallistujat paikan päällä	Osallistujat etäyhteydellä	Osallistujat yhteensä	Yleisarvion ka asteikolla 4-10
Pikassos	19.1.2015	Pori	89	71	160	7,6
Socca	22.1.2016	Helsinki	51	18	69	8,8
Koske	4.2.2016	Jyväskylä	129	114	243	8,3
Verso	11.2.2016	Lahti	92	42	134	8,6
Poske	18.2.2016	Oulu	37	54	91	8,3
FSKC (ruotsink.)	10.3.2016	Tampere	3	51	54	5,9
ISO	18.3.2016	Kuopio	111	223	334	8,5
Vasso	23.3.2016	Turku	102	70	172	8,4
Socom	31.3.2016	Lappeenranta	92	195	287	8,6
SONetBOTNIA	7.4.2016	Seinäjäki	74	44	118	8,5
Yhteensä			780	882	1662	

Hankkeen seitsemän pilottia (Taulukko 3) käynnistyivät helmikuussa 2016. Piloteissa käynnistettiin palvelutehtävälukituksen käyttöönotto, palveluprosessien yhtenäistäminen ja asiakasasiakirjojen sisällön yhtenäistäminen.

Taulukko 3. Kansa-koulu-hankkeen pilotit.

Palvelutehtävä	Pilottiorganisaatio	Pilotin kesto	Tietojärjestelmä
Koko palvelutehtävälukitus	Oulunkaaren kuntayhtymä	2/2016 – 4/2017	Pro Consona, TerveysEfficca/ Efficca kotihoito-osio
Lastensuojelu	Jyväskylä	2/2016 – 2/2017	Efficca YPH
Lastensuojelu	Turku	2/2016 – 12/2016	Efficca YPH
Lastensuojelu	Vaasa	2/2016 – 2/2017	Abilita
Lapsiperheiden palvelut	Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitos	2/2016 – 4/2017	Efficca YPH
Lapsiperheiden palvelut	Päijät-Hämeen maakunta	2/2016 – 4/2017	Efficca YPH
lääkkäiden palvelut/Omaishoidon tuki	Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä	2/2016 – 2/2017	Pegasos

Kirjaamisvalmentajien valmennuksen ensimmäinen vaiheen pilotti oli Espoossa touko-kesäkuussa 2016. Valmennus käynnistyi syyskuussa 2016. Vuoden loppuun mennessä kirjaamisvalmentajiksi oli valmistunut 361 sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaista (Taulukko 4). Kirjaamisvalmentajien maakuntakohtaiset verkostot perustetaan kirjaamisvalmentajien valmistumisen jälkeen. Nämä ovat käynnistyneet maakunnissa, joissa kirjaamisvalmennus on pidetty. Alueellisten kirjaamisvalmennusten järjestäminen on käynnistynyt. Valmennuksia on pidetty kolmella paikkakunnalla.

Taulukko 4. Valmistuneiden kirjaamisvalmentajien määrä ja yleisarvio valmennuksesta

Osaamis-keskus	Paikkakunta	Valmistuneet kirjaamisvalmentajat taustaorganisaatioittain eriteltynä				Muut osall.	Yleisarvosanan kaasteikolla 1-5
		Julk.	Yksit.	Koul.org.	Yhteensä		
Socca	Espoo	20	0	0	20	0	4,4
	Helsinki I	26	0	1	27	3	
ISO	Joensuu	16	0	0	16	3	3,75
	Kuopio	30	0	2	32	4	3,75
Socom	Lappeenranta	14	0	2	16	0	4,27
Pikassos	Hämeenlinna	31	0	0	31	9	4,14
SONETBotnia	Vaasa/ Kokkola	18	0	0	18	9	3,55
Poske	Oulu	33	2	1	36	2	4,31
	Rovaniemi	22	0	1	23	2	3,9
Verso	Lahti/Porvoo	40	0	1	41	5	4,06
Koske	Jyväskylä	36	1	1	38	1	4,21
Sosiaalitaito	Järvenpää/ Lohja	63	0	0	63	1	2,72
Yhteensä		349	3	9	361	39	3,91

Kansa-koulu

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpano

5.2 Osalliseksi tietoyhteiskunnasta –hanke Osku

1.2.2016 – 28.2.2018

Hankkeen tavoitteena on edistää ikäihmisten valmiuksia käyttää sähköisiä palveluita. Tavoitteena on lisätä ikäihmisten tietoteknistä osaamista ja rohkaista heitä käyttämään sähköisiä palveluita. Hankkeen myötä ikäihmisten osallisuus tietoyhteiskunnassa vahvistuu. Hankkeen toisena tavoitteena on luoda vertaisohjaajaverkosto, jossa vertaisohjaajat, nettiopastajat toimivat ikäihmisten tukena sähköisten palveluiden käytössä.

Vertaisohjaajana toimiminen tuo vertaisohjaajalle, nettiopastajalle mielekästä tekemistä omaan arkeensa. Nettiopastaja toimii ikääntyneiden ihmisten vapaaehtoisena vertaisohjaajana sähköisten palveluiden käytössä. Opastettava voi olla älypuhelimien, tablettien tai tietokoneen käyttäjä. Nettiopastajan ei tarvitse osata kaikkea, tavallisen kansalaisen tiedot ja taidot riittävät. Yhdistysinfo.fi –sivustoa käytetään yhtenä keinona vapaaehtoisten vertaisohjaajien rekrytointiin. Yhdistysinfo.fi –sivusto kokoaa tiedot Kaakkois-Suomessa ja Loviisassa toimivista järjestöistä, yhdistyksistä ja järjestöjen tuottamasta toiminnasta sekä avoimista vapaaehtoistehtävistä.

Nettiopastusta Kymijoen Hoiva ry:n hyvinvointiasema Sarastuksessa.

Hankkeessa valmennetaan vapaaehtoisia toimimaan vertaisohjaajana. Vapaaehtoiset voivat opiskella vertaisohjaajatoimintaa verkon välityksellä Moodle-oppimisalustalla tai osallistumalla vertaisohjaajavalmennukseen. Valmennuksissa opastetaan toimimaan vertaisohjaajana sekä korostetaan sitä, että vertaisohjaaja, nettiopastaja toimii ikäihmisen tukena sähköisten palveluiden käytössä. Vertaisohjaajan, nettiopastajan ei tarvitse tietää ja osata kaikkea, vaan hänen tehtävänsä on toimia opastettavan tukena, vertaisena. Hankkeessa on valmennettu yhteensä 22 nettiopastajaa. Hankkeen tavoitteena on jalkauttaa vertaisohjaajatoiminta osaksi jokapäiväistä toimintaa ikäihmisten parissa.

Hanke järjestää nettiopastusta Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa painottuen maaseudulle. Nettiopastukset ovat maksuttomia tapahtumia ja ikäihmisille suunnattuja. Vuonna 2016 hankkeen toimesta järjestettiin 38 nettiopastustapahtumaa 25 eri paikkakunnalla. Nettiopastustapahtumiin osallistui yhteensä 325 ikäihmistä. Hankkeella on omat verkkosivut: www.socom.fi/osku. Lisäksi hanke on aktiivisesti esillä sosiaalisessa mediassa. Vuonna 2016 hankkeen nimissä tehtiin 32 tviittiä ja 61 Facebook-julkaisua. Lisäksi hankkeessa tuotettiin kahdeksan blogitekstiä. Myös lehdistö kirjoitti juttuja hankkeesta. Vuonna 2016 julkaistiin 11 lehtijuttua, jossa kerrottiin Osalliseksi tietoyhteiskunnasta –hanke Oskun tekemisistä.

6 Etelä-Karjalan kotouttamisohjelman päivitys

Kotouttamisohjelma laaditaan kunnissa lakisääteisesti ja se tulee päivittää vähintään neljän vuoden välein. Etelä-Karjalassa kotouttamisohjelman laatimisesta vastaa kuntien puolesta Eksote. Socom toteutti Eksoten toimeksiannosta kotouttamisohjelman päivityksen 15.8.2016 – 31.1.2017 laajassa yhteistyössä alueen toimijaverkoston kanssa. Ohjelman päivitystä tehtiin ohjausryhmän ohjauksessa työpajatyypisesti kaikkiaan yli neljäkymmenen eri sidosryhmän kanssa. Lisäksi mukana oli kokemusasiantuntija maahanmuuttajanäkökulman varmistamiseksi. Valtakunnallisessa kotouttamisohjelmassa nousseet teemat olivat punaisena lankana paikallisessakin ohjelmatyössä. Näitä ovat: 1. Tuodaan maahanmuuttajien oman kulttuurin vahvuudet vahvistamaan osaltaan Suomen innovaatiokykyä 2. Tehostetaan kotouttamista poikkihallinnollisesti 3. Edistetään valtion ja kuntien välistä yhteistoimintaa kansainvälistä suojelua saavien vastaanotossa 4. Kannustetaan avointa keskustelukulttuuria maahanmuuttopolitiikasta, eikä rasismia sallita. Päivitetty ohjelman luovutus tilaajalle on tammikuussa 2017. Ohjelman käsittely kunnissa etenee kunnallisen päätöksentekojärjestelmän mukaisesti.

7. Perhehoito maaseudun mahdollisuutena – esiselvitys

1.4.–31.12.2016.

Perhehoidon kysyntää ja tarjontaa maaseudulla selvittänyt hanke toteutettiin Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston tuella Kymenlaakson ammattikorkeakoulun ja Socomin yhteistyönä.

Selvitys toteutettiin keskustelemalla ennakoivaltien perhehoitajien kanssa sekä kolmella kyselyllä, jonka kohderyhmänä olivat alueen maaseututoimijat, omaishoitajat ja vanhusneuvostojen jäsenet. Kartoituksen perusteella on selvää, ettei Kaakkois-Suomen alueella perhehoidosta ole riittävästi tietoa sen käyttäjillä eli omaishoitajilla, eikä myöskään potentiaalisilla perhehoitajilla maaseudulla.

Perhehoitajien kanssa käytyjen keskustelujen yleisin viesti oli, että ikäihmisten perhehoito on kehittämisen tarpeessa ja pudotus arkeen ennakoivaltien jälkeen oli tyyli: asiakkaita ei ollut. ”Muualla Suomessa homma toimii, juttuja olen seurannut lehdistä. Täällä olen vain arvaillut syitä mutta sen tiedän, ettei ikäihmisille kerrota perhehoidosta tarpeeksi.”

Menestyksekkäimmän perhehoitajan tapaamisessa selvisi, että hän on käynyt kertomassa toiminnan arjesta niin alan seminaareissa kuin oppilaitoksissa. Keskeisenä menestystekijänä perhehoitaja pitää maatilansa, joka on keskustan tuntumassa mutta kuitenkin selvästi maaseudulla. Hoidettavien kanssa hän tekee arjen askareita, pihatöitä tai ihan vain kulkee pihapiirissä seurana: ”joskus liukastutaan tai kompastutaan, mutta aina nousee”. Pelot ovat vuokralla ja pienten metsätulojen lisäksi perhehoitopalkkiot kulukorvauksineen mahdollistavat perhehoidon ammattina. Perhehoito on maaseudulle sopiva elinkeino, mikäli asiakkaita on riittävästi – lapset ovat usein lyhytaikaisessa perhehoidossa viikonloppuisin, jolloin arkipäiville tulisi saada ikäihmisiä.

Maaseudun toimijoille lähetettiin kysely ProAgria Etelä-Suomen kautta. Kyselyjä lähetettiin 1696 toimijalle, vastauksia saatiin 123 (vastausprosentti 7 %). Neljä vastaajaa ilmoitti lähitulevaisuuden suunnitelmiansa yhteydessä olevansa kiinnostunut perhehoidosta. Perhehoidon ennakoivaltien erittäin tai melko todennäköisesti osallistuvia vastaajia oli 20. ”Emme ole nyt aloittamassa uutta toimintaa, mutta tulevaisuuden varalle on hyvä visioida erilaisia vaihtoehtoja. Olen kiinnostunut ikäihmisten perhehoidosta tilallamme, joka voisi olla yksi vaihtoehto tulevaisuudessa”.

Ennakkovalmennukseen todennäköisesti osallistuvien yrittäjäasenteet ja työhön liitettävät arvot muistuttivat vain vähän perhehoitajien kanssa käydyissä keskusteluissa ilmenneitä asenteita ja arvoja. Sekä kyselyn alhainen vastausprosentti että hoitotyöhön suuntaavien suunnitelmien vähäisyys kertovat, ettei perhehoitoa kohtaan ole suurta kiinnostusta.

Kaikille kaakkoissuomalaisille omaishoitajille (2749 omaishoitajaa) lähetettiin kysely paperiversiona. Kyselyyn vastasi 623 omaishoitajaa. Noin neljällä vastaajalla viidestä oli omaishoidettavana ikäihminen. Perhehoitoa käytetään alueella pääasiassa omaishoidon vapaiden pitämiseen. Vapaat jättää käyttämättä Etelä-Karjalassa ja Kouvolan alueella noin 1/3 omaishoitajista, Kymenlaaksossa yli puolet omaishoitajista. Alimpaan maksuluokkaan kuuluvista vastaajista lähes puolet ilmoitti, ettei ole aiemmin kuullut perhehoidosta, keskimmaisessä maksuluokassa prosenttiosuus oli 42 ja ylimmässä maksuluokassa yli 33.

Perhehoitoon suhtaudutaan kaikissa maksuluokissa myönteisesti: ”parempi kuin laitoshoido”; ”saa parempaa hoitoa yksilöllisesti.” Jatkuvaan perhehoitoon omaisensa voisi sijoittaa Kymenlaaksossa lähes 35 %, Etelä-Karjalan alueella yli 40 %. Maksuluokasta huolimatta asiakkaan toimintakyky ja hoidettavan oma halukkuus vaikuttavat merkittävästi perhehoidon soveltuvuuteen vapaan vaihtoehtona.

Kaikille kaakkoissuomalaisille vanhusneuvostoille lähetettyyn Webropol-kyselyyn vastasi 32 vanhusneuvoston jäsentä (vastausprosentti 14%). Vastaajista 88 prosenttia oli aiemmin kuullut perhehoidosta.

Yleisimpänä uutena tietona perhehoidon suhteen vanhusneuvostojen jäsenille tuli koulutusvaatimuksen puuttuminen. Merkittävimäksi perhehoidon esteeksi vastaajat kertoivat osaavien henkilöiden puutteen, tiedon puutteen sekä ennakkoluulot ja asenteet. Yksilötasolla suurimmaksi esteeksi vastaajat tunnistivat tiedon puutteen perhehoitoon pääsemisestä, ei ylipäänsä tietoa perhehoidosta sekä sopivien perhehoitopaikkojen puutteen alueella. Lähes puolet vastaajista korosti tiedotuksen kehittämisen tärkeyttä. Lähes kaikki vastaajat olivat valmiita itse edistämään perhehoidon asemaa tiedotuksen kautta.

8. Oppilaitosyhteistyö

Oppilaitosyhteistyötä tehtiin alueen ammattikorkeakoulujen kanssa perinteisesti opinnäyteyhteistyönä ja ottamalla opiskelijoita harjoitteluun Socomille sekä tekemällä yhteistyötä hankesuunnitteluun ja toteutukseen liittyen. Lisäksi Kymenlaakson ammattikorkeakoulun ja Poliisiammattikorkeakoulun kanssa tehtiin koulutusyhteistyötä Lastensuojelun edunvalvojakoulutuksen (5 op) järjestämiseksi Kouvolaan. Kymenlaakson ammattikoulun kanssa aloitettiin myös monitoimijainen koulutussuunnittelu aiheena perheväkivalta ja huoltoriidat.

Socomille työsuhteessa ovat olleet seuraavat henkilöt:

Bilaletdin Sirkku, sosionomi (YAMK), sosiaaliasiamies

Buure Minna, DI, projektikoordinaattori, Masto – hanke

Grudinschi Daniela, KTT

Haikara Pirkko, sosionomi (AMK), projektikoordinaattori, PRO SOS – hanke

Heikkilä Marjukka, lastensuojelun edunvalvonnan koordinaattori, sosiaaliohjaaja, projektipäällikkö

Herttuainen Pirjo, sosionomi (AMK), henkilökohtaisen avun koordinaattori

Hiltunen-Toura Maarit, TtM, hankejohtaja

Jokinen Laura, kuvataiteilija (AMK)

Kaljunen Leena, KTT, TtM, toimitusjohtaja

Kaukio Leena, YTM, henkilökohtaisen avun koordinaattori

Kiiski Kati, VTL, tutkija

Kiljunen Tuija, Yo-merkonomi, taloussihteeri

Kortelainen Kai, insinööri (AMK), kehittämissuunnittelija

Kortelainen Päivi, KTM

Koskelainen Kirsi, sosionomi (YAMK)

Kumpula Tuomas, YTM, HTK, sosiaali- ja potilasasiamies

Lehtonen Mari, YTM, kehittämissuunnittelija

Lohijoki Hanna, VTM, sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija

Maijanen Heini, YTM, projektipäällikkö, Jobi – hanke

Orava Marjo, YTM, projektipäällikkö, Osku – hanke

Paajanen Jenna, fysioterapeutti (AMK), projektikoordinaattori sij., Osku – hanke

Puukko Sina, projektityöntekijä, PRO SOS – hanke

Savolainen Jaana, yhteisöpedagogi (AMK), projektikoordinaattori, Osku – hanke

Seppänen Päivimaria, YTM, projektipäällikkö

Repo Pia-Stina, VTM, projektipäällikkö, Masto – hanke

Romppanen Henna, sosionomi (AMK)

Taina Jaana, YTM, aluekoordinaattori, Kansa-koulu-hanke

Taskinen Teppo, FM, tradenomi, sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntija, Kansa-koulu-hanke

Turunen Niina, TtM, projektipäällikkö, Yes We Can – hanke

Työkokeilussa, kesätyössä ja opintoihin liittyvässä käytännön harjoittelussa olleet:

Lisäksi Socomilla on ollut v. 2016 aikana 3 kk:n työkokeilussa kuusi henkilöä ja kahden viikon kesätyössä kaksi nuorta. Oppilaitosten kanssa on tehty yhteistyötä opiskelijoiden käytännön harjoittelun osalta. Socomilla on ollut harjoittelussa yksi YTM- opiskelija Itä-Suomen yliopistosta, kaksi sosionomiopiskelijaa Saimaan ammattikorkeakoulusta ja yksi sosionomiopiskelija Lahden ammattikorkeakoulusta.

10. Hallinto ja talous

Socomin hallituksen varsinaisina ja varajäseninä toimivat seuraavat henkilöt:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Ilpo Hakula, Eksote	Marja Kosonen, Eksote
Arja Kumpu, Kouvola	Minna Laakso, Kouvola
Päivi Mattila, Hamina	Marjo Seuri, Miehikkälä ja Virolahti
Sanna Natunen, Lappeenranta	Olli Naukkarinen, Lappeenranta
Tuija Nummela, Eksote	Leena Byckling, Eksote
Arto Siitonen, Imatra	Arja Kujala, Imatra
Pentti Tiusanen, Kotka	Petri Pekkola, Kotka
Minna Tuukkanen, Kouvola	Jorma Liukkonen, Kouvola
Kristiina Pihlajamäki, Luumäki	Merja Tepponen, Eksote

Asiantuntijajäsenenä hallitusta täydensi Merja Hautalainen Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta ja hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen oli Minna Veistilä. Toimitusjohtajana toimi Leena Kaljunen.

Hallitus kokoontui seitsemän kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin Kouvolassa 9.6.2017.

Talous

Socom sai perustoimintaansa valtionavustusta 147 605 euroa, mikä on 9 % kokonaistuotoista ja lisäksi hankkeista Kansa-koulu-hanke oli valtionavustusrahoitteinen. Hankerahoituksen haku mahdollisuuksia oli vuoden aikana lisäksi sekä ESR- että maaseuturahoituksen puolella. Kestävää kasvua ja työtä 2014 – 2020 –rakennerahasto-ohjelman ESR-rahoituksen toimintalinjat "Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus" (TL3) sekä "Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta" (TL5) ovat painotuksiltaan sellaisia, että Socomin strategisten tavoitteiden mukaiset hankesuunnitelmat ovat vastanneet melko hyvin niiden kriteereitä. Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelman 2014 – 2020 mukaiseen rahoitukseen oli jatkuva haku ja myös tästä ohjelmasta löytyi mm. yhteisöllisyyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin painotuksia. Hankerahoituksen osuus toiminnan rahoituksesta oli 1177 082 euroa ja asiantuntijapalvelujen myynnistä kertyi tuloja 437 488 euroa. Tulos jäi 28 683 euroa voitolliseksi.

11. Julkaisut

Jobi-hanke:

Muu julkaisu:

- Yhdistyksen varainhankinta ja lainsäädäntö. Timo Hynynen. 2016.
<http://www.socom.fi/wp-content/uploads/2015/12/lakiopas-PDF.pdf>

Opinnäytetyö:

- Nuorten osallisuuden vahvistaminen nuorten, järjestöjen ja hyvinvointiaseman yhteistyötä kehittämällä. Riitta, Jormakka & Taina, Räsänen. Opinnäytetyö Yamk, Saimaan ammattikorkeakoulu, 2016.
<http://GOO.GL/CGoA8r>

Kansa-Koulu-hanke:

- Hiltunen-Toura Maarit, Lohijoki Hanna, Väinälä Anna, Ropo Riitta 2016. Kohti määrämuotoista kirjaamista. Talentia 7, (21-23).
- Siivonen Saija, Taskinen Teppo, Hiltunen-Toura Maarit 2016. Kansa-koulu-hankkeessa lastensuojelun asiakasasiakirjarakenteita käyttöön. Sosiaali- ja kuntatalous 5, (31)

SOCOM

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy
socom.fi

Kipparinkatu 1,
53100 Lappeenranta

Toimistotalo Otso
Karhulan teollisuuspuisto
Pajatie 69
48600 Kotka

Salpausselänkatu 40 A
45100 Kouvola

